

ХАРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ
(У формі Товариства з обмеженою відповідальністю)

ВЧЕНІ ЗАПИСКИ
ХАРКІВСЬКОГО ІНСТИТУТУ УПРАВЛІННЯ

Науковий журнал
Серія «Наука і практика управління»

Випуск № 34

Матеріали міжнародної
науково-практичної конференції
(Сімнадцяті Ліберманівські читання)

«Економічні аспекти сучасних технологій управління
в економіці, науці, освіті в ХХІ столітті
в умовах фінансової кризи»

Харків, 31 жовтня 2012 року

Головний редактор Леонтєва В.М.
Науковий редактор Назарян М.М.

Журнал заснований і видається з 01.06.1998 р.
Свідоцтво про державну реєстрацію № 3273
Серія КВ від 01.06.1998 р.

Періодичність — 2 рази на рік
Мова видання — українська, російська

Харків, 2013

УДК [33:005](082) "20"

Вчені записки Харківського інституту управління:
Науковий журнал: Випуск № 34.
— Харків: ХІУ, 2013. — 392 с.

Журнал засновано Харківським інститутом управління

Друкується згідно з рішенням ученої ради
Харківського інституту управління (у формі ТОВ).
Протокол № 6 від 9 січня 2013 р.

Головний редактор — Леонтєва В.М., д-р філос. наук, проф.

Науковий редактор — Назарян М.М., канд. техн. наук, проф.

Редакційна колегія:

Бабич В.П., д-р екон. наук, проф.
Бондаренко А.П., канд. екон. наук, проф.
Внукова Н.М., д-р екон. наук, проф.
Горелов Д.О., д-р екон. наук, проф.
Доровський В.Р., канд. екон. наук, доц.
Ігнатова Є.М., канд. екон. наук, доц.
Посохов І.М., канд. екон. наук, доц.
Свідерський В.П., д-р техн. наук, проф.
Черкасов В.І., канд. екон. наук, проф.
Яковлев С.В., д-р фіз.-мат. наук, проф.

Редакційна колегія затверджена вченою радою Харківського інституту управління (в формі ТОВ) 9 січня 2013 р., протокол № 6.

Розділ І

Методологія економічного пізнання у контексті розвитку інновацій

УДК 311.1/2:33.05

Ковалевський Г.В., д-р екон. наук, заслужений професор
Харьковской национальной академии городского хозяйства,
профессор Харьковского национального университета
им. В.Н.Каразина

Статистика Е.Г.Либермана и новая экономика человека (методологическое обоснование)

Обоснована актуальность использования статистики Е.Г.Либерманом.
Впервые разработаны новые концепции и методы экономики человека. Впервые
построен и использован интегральный баланс индикаторов эффективного развития
экономики человека. Составлен прогноз развития европейской и мировой экономики.
Ключевые слова: статистика, экономика человека, система индикаторов
экономического и социального развития, баланс индикаторов, эффективность экономики.

В настоящее время во всем мире идут поиски новой, более эффективной
экономики. Огромную роль в формировании новой экономики играют
информация и методы эффективного использования.

В этой связи возрастает интерес к использованию статистики,
статистической информации и статистических методов выдающимся
экономистом профессором Харьковского университета Евсеем Григорьевичем
Либерманом (02.10.1897 — 11.11.1981).

В начале XX века статистика была очень модной учебной дисциплиной и
престижным видом общественной деятельности. Статистические данные
использовались в государственном и местном управлении, в диспутах и
дискуссиях о дальнейшем развитии общества, государства, человеческой
цивилизации. Известнейшие писатели и ученые Л.Н.Толстой, А.П.Чехов,

<i>Чуприна Н.М.</i> Особливості управління зовнішніми факторами інноваційної політики	92
<i>Тимоць М.В.</i> Інноваційна політика як необхідна передумова переведення відтворювального процесу земель АПК на засади інноваційного розвитку	98
<i>Свєдокимова А.В.</i> Менеджмент інноваційної діяльності в АПК України	102
<i>Данкевич Є.М.</i> Геоінформаційні технології управління сільським господарством	106
<i>Щурик М.В.</i> Інноваційне забезпечення процесів використання та охорони природних ресурсів: макрорегіональний аспект	110
<i>Ігнатова Є.М., Журба Л.А.</i> Маркетингові дослідження в процесі розробки інновацій	115
<i>Камбур О.Л., Петрищенко Н.А.</i> Проблеми впровадження проєктів інноваційної спрямованості	119
<i>Богачук І.Ю., Теслюк О.Ю.</i> Проблеми становлення та перспективи розвитку інтернет-маркетингу в Україні	123
<i>Посилкіна О.В.</i> Шляхи реалізації інноваційної моделі розвитку фармацевтичної галузі України	127
<i>Кочетова Е.А., Стивакова Н.А., Кобзан Д.С.</i> Рынок недвижимости на современном этапе	137
<i>Могилко В.А., Догадина В.Ю., Кобзан Д.С.</i> Роль общественных организаций в формировании и развитии рынка недвижимости	141
<i>Шелест О.Л.</i> Тенденції страхового ринку України в посткризовий період	145
<i>Лукьянченко В.В., Малясова М.Г.</i> Инновационный менеджмент малого производственного предприятия Украины в контексте XXI столетия	149
<i>Нуриев А.К., Бриль М.С.</i> Сущность мотивации производительной деятельности в трансформационной экономике	153
<i>Очилов Б., Бриль М.С.</i> Особенности государственного регулирования ценообразования в трансформационной экономике	157
Розділ III. Проблеми розвитку підприємництва та управління підприємствами у кризових та посткризових умовах	161
<i>Бегимов А.Г., Кривобок В.Ю.</i> Исследование эволюции понятия «предпринимательство и предпринимательская деятельность»	161
<i>Абаджи О.В.</i> Культура и традиции предпринимательства	166
<i>Самаркина Е.В., Гурий В.Н.</i> Управление развитием как оптимальная модель управления предприятием	171

<i>Кривобок К.В.</i> Особливості адаптаційних перетворень підприємств у сучасних умовах розвитку економіки	175
<i>Дудар А.В.</i> Проблеми сучасного управління підприємством в умовах кризи	179
<i>Бережний В.М., Ковальова І.В., Погорелова А.С.</i> Механізми антикризового управління на підприємстві	182
<i>Батюк Л.А., Шибасєва Н.В.</i> Проблеми функціонування малого та середнього бізнесу в умовах недосконалої конкуренції	185
<i>Чутир Т.Я., Щербина К.Ю.</i> Аудит квартальної фінансової звітності — контрольна процедура в обліку	188
<i>Чутир В.Є.</i> Методологічні основи, принципи та критерії формування фінансової звітності підприємств	192
<i>Трубчанинова Н.Г.</i> Кредиты в инвалоте: бухгалтерский и налоговый учет	198
<i>Машотін О.К.</i> Формування державної інвестиційної програми в умовах кризових явищ в економіці	202
<i>Гурий В.Н.</i> Законодательная база инвестиционной политики государства: проблема экономической адекватности (на примере законодательства Монголии)	206
<i>Малюга Л.М.</i> Антикризове управління в системі фінансового менеджменту підприємства	210
<i>Філатов В.М.</i> Монетарна стратегія як складова антикризового управління	214
<i>Мордовець А., Кривобок В.Ю.</i> Методы определения эффективности от использования аутсорсинга	218
<i>Дубінський С.В.</i> Аутсорсинг персоналу в загальній концепції управління персоналом машинобудівного підприємства	221
<i>Тимошенко К.В.</i> Формування ефективного потенціалу управлінського персоналу промислового підприємства	225
<i>Алексєєва Н.И.</i> Подходы к управлению реализацией корпоративной стратегии	229
<i>Кармінська-Белоброва М.В.</i> Напрями вдосконалення процесу стратегічного планування на підприємстві	233
<i>Палєєва К.М., Шарінова Т.К.</i> Комунікаційна політика підприємств та їх конкурентоспроможність	236
<i>Огієнко С.О., Федченко Ю.А.</i> Оцінка персоналу та її значення в плануванні і розвитку торговельного підприємства	239
<i>Огієнко С.О., Путятіна К.В.</i> Підбір управлінського персоналу на торговельному підприємстві	243

Ignatova E.M., cand. econ. of sciences, associate professor
Zhurba L.A., cand. econ. of sciences, associate professor,
The Kharkiv institute of management

Marketings researches are in the process of development of innovations

In the process of development of innovations marketing's researches have an important value. Marketing's researches conduct depending on the stages of life cycle of products: venture firms, corporations, basic users, commodity producers of products, are with the purpose of planning of researches, transfertu of technologies, decision of questions of improvement of commodities, determination of necessity of technical development.

Key words: innovations, marketing's researches, demand, are on innovations, venture firms, innovative potential.

Стаття надійшла до редакції 1 листопада 2012 р.

УДК 005.8:330.341.1

Камбур О.Л., канд. екон. наук, доцент,
Петрищенко Н.А., асистент,
Одеська державна академія будівництва та архітектури

Проблеми впровадження проектів інноваційної спрямованості

Проведено аналіз інноваційної діяльності в Україні. Виявлено фактори, що впливають на інноваційну активність підприємств. Обґрунтовано необхідність створення системи мотивації господарчих суб'єктів з урахуванням екологічної та соціальної складової інноваційних проектів.

Ключові слова: інноваційний розвиток, мотивація підприємств, оцінка інновацій.

Вивчення досвіду країн з розвинутою ринковою інфраструктурою демонструє, що в сучасних умовах сталого економічного зростання вирішальним чинником залежить від масштабів та якісного рівня інвестування у науково-технічне оновлення виробництва. Впровадження інноваційних проектів, які економічно та соціально орієнтовані на забезпечення сталого розвитку країни, повинно супроводжуватися інвестиційною підтримкою.

Таким чином, спостерігається взаємозв'язок між інвестиціями та технічним розвитком. На думку багатьох економістів, ефект досягається лише за умови, коли інвестиції, їх структура відображають технологічну структуру економіки і забезпечують пріоритетний розвиток вищих технологічних укладів [1].

Вивчення проблем інноваційного інвестування відображено у працях Срохіна С.А., Ремізової І.А., Плєскача В.Л., Белікова О., Базиліук Я.Б., Белінської Я.В., Вавіліна Н.І., Гуржій А.М., Жаліло Я.А., Каракай Ю.В., Кузнєцова І.С., Куранди Т.К., Петренко З.О. та інших.

Процеси відтворення основного капіталу в Україні розглядалися Н.А.Волошиною та В.В.Ірною, В.О.Гордієнко, Я.В.Оніщук.

Питання концентрації ресурсів держави на пріоритетних напрямках науково-технічного оновлення виробництва, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках частково вирішені прийняттям Закону України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» [2].

Не розглянутою залишається проблема створення мотиваційних чинників, під впливом яких діяльність суб'єктів усіх рівнів господарювання набуває інноваційної спрямованості.

Принципи оцінки економічної доцільності фінансування інновацій передбачають розрахунки та підтвердження отримання додаткового прибутку.

© Камбур О.Л., 2013
 © Петрищенко Н.А., 2013

Однак період визначення та аналізу грошових потоків обмежений (3–5 років). Слід зазначити, що цей підхід на рівні підприємства може вважатися доцільним, але для забезпечення комплексного розвитку галузі чи регіону його використання не є раціональним. У ньому не враховано значення соціальних та екологічних складових для збалансованого зростання економіки країни. Поряд з короткостроковим плануванням необхідно розглядати питання реалізації довгострокових стратегій.

Сучасні досягнення України в міжнародному вимірі конкурентноздатності економіки, масштабу і особливо ефективності функціонування національної інноваційної системи є недостатніми для забезпечення сталого розвитку вітчизняної економіки, гарантованої національної безпеки, виходу в найближчій перспективі за рахунок економічного зростання українських громадян на європейські стандарти життя [3].

Інноваційні процеси в економіці ще не набули вагомих масштабів. Кількість підприємств, які впроваджують інновації, становить зараз 18–20%, що удвічі менше, ніж в економічно розвинутих країнах. Однак слід відмітити, що є позитивна динаміка. Так, згідно з даними Державної служби статистики України, порівняно з 2010 р., кількість підприємств, що витрачали кошти на інноваційну діяльність, зросла більш ніж на 20%. В 2010 р. вона становила 1462 підприємства, а в 2011 році збільшилась до 1679. Таким чином 16,2% промислових підприємств впроваджували інновації. Обсяг інноваційних витрат у 2011 р. становив 14,3 млрд. грн. (у 2010 р. — 8 млрд. грн.) [4].

Слід зазначити, що основним напрямом інноваційної діяльності було придбання машин, обладнання та програмне забезпечення (впроваджено на 1062 підприємствах з 1679 інноваційно активних, а інноваційні витрати становили 10489,1 млн. грн.). На придбання нових технологій було витрачено 324,7 млн. грн., що у 3,32 разів менш, ніж витрати на дослідження і розробки. У 2010 році це співвідношення було 7,03. Динаміка цього показника свідчить про підвищення привабливості для підприємств, які готові придбати нові технології, а не проводити дослідження.

Найбільша інноваційна активність у 2011 р. спостерігалася на підприємствах з виробництва коксу, продуктів нафтопереробки — 35%, хімічної та нафтохімічної промисловості — 24%, у машинобудуванні — 24,5% від загальної кількості підприємств.

У 2011 р. основним джерелом фінансування інноваційної діяльності були власні кошти підприємств, обсяг яких становив 7,6 млрд. грн.; на другому місці — кредити розміром 5489,5 млн. грн. За рахунок державного бюджету було здійснено інновацій на суму 161,4 млн. грн.

У Концепції реформування державної політики в інноваційній сфері [5] основними причинами, що призвели до цього стану, вважаються:

— невизначеність засад державної політики в інноваційній сфері, недостатнє формування інноваційної культури;

— відсутність системного підходу щодо визначення пріоритетів державної політики та наукового обґрунтування стратегічних рішень;

— недосконалість законодавства, потреба стимулювання впровадження інноваційної продукції, низький рівень комерціалізації науково-технічних розробок та винаходів;

— низька ефективність фінансових складових, відсутність взаємозв'язку інвестиційної та інноваційної державної політики;

— невизначеність принципів та механізму державно-приватного партнерства, засад створення та функціонування технологічних платформ;

— відсутність ефективного механізму розподілу результатів інтелектуальної праці між винахідником, юридичною особою, в якій він працює, та державою;

— низький рівень міжнародного співробітництва в інноваційній сфері.

Сучасне становище інвестиційно-інноваційної сфери обумовлено як браком коштів, так і відсутністю в останні роки дійової державної системи щодо стимулювання інноваційної діяльності. Також значно впливає на цей процес і структура економіки. Низькотехнологічні галузі виробництва, такі, як добувна промисловість, торгівля, агропромисловість належать до малонаукоємних галузей, але займають майже 40% у структурі господарського комплексу України.

Також слід відмітити, що забезпечення інвестиціями здійснюється в основному за рахунок власних коштів; значний вплив на зменшення інноваційної активності підприємств чинить дефіцит держбюджету, недостатній обсяг власного капіталу підприємств, відсутність мотивації у стратегічних інвесторів; слабка конкурентоспроможність вітчизняної продукції та підприємств у цілому.

Для вирішення зазначених проблем інвестиційно-інноваційного процесу на всіх рівнях господарювання необхідно посилити вплив держави на вибір напрямку здійснення інновацій та створити мотиваційні чинники, які будуть стимулювати суб'єкти господарювання всіх рівнів, впроваджувати нововведення в пріоритетні напрямки розвитку економіки.

Слід звертати увагу на інновації, які можуть впливати на покращення не тільки економічного стану, але й соціального. Також важливим має бути напрямок покращення екологічного оточення.

Варіанти майбутніх стратегічних дій у сфері інновацій мають розроблятися з урахуванням таких моментів:

— детальна оцінка ризиків реалізації соціальних та екологічних інновацій;

— створення мотиваційних чинників з підвищення привабливості соціальних та екологічних інновацій;

— розробка інструментів та інфраструктури для соціальних та екологічних інновацій (бази даних, парки соціальних інновацій та інше);

— забезпечення фінансування соціальних та екологічних інновацій: надання пільгових кредитів, інформаційна підтримка, державне фінансування інноваційних проектів та інше.

Список використаної літератури: 1. Срохін С.А. Трансформаційний процес та його структуризація [Текст] / С.А.Срохін // Актуальні проблеми економіки. — 2005. — № 2(44).
2. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні». Електронний ресурс: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3715-173>. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів. Електронний ресурс: <http://kpo.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/doccatalog/list?currDir=48718>.
4. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: Статистичний збірник. — К.: ДП «Інформаційно-видавничий центр Держстату України», 2012. — 305 с. — С.173.
4. Концепція реформування державної політики в інноваційній сфері. Електронний ресурс <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/691-2012-%D1%80#n9>

Камбур О.Л., канд. екон. наук, доцент

Петрищенко Н.А., асистент,

Одесская государственная академия строительства и архитектуры

Проблеми впровадження проектів інноваційної спрямованості

Проведен аналіз інноваційної діяльності в Україні. Виявлені фактори, впливаючі на інноваційну активність підприємств. Обґрунтована необхідність створення системи мотивації господарюючих суб'єктів з урахування екологічної та соціальної складової інноваційних проектів.

Ключевые слова: інноваційне розвиток, мотивація підприємств, оцінка інновацій.

Kambur O.L., cand. of econ. sciences, associate professor

Petrishchenko N.A., assistant,

Odessa state academy of construction and architecture

Problems of implementation of projects of innovative orientation

Abstract: The innovation was analyzed in Ukraine. Identified factors, that affect the innovative activity of enterprises. Was proved, that it is necessary to introduce the system motivations businesses, to take into account the environmental and social components of the innovation projects.

Key words: innovation development, motivation of enterprises, evaluation of innovation.

Стаття надійшла до редакції 1 грудня 2012 р.

УДК 339.138:004.738.5(477)

Богачук І.Ю., Теслюк О.Ю.,

Вінницький національний торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету

Проблеми становлення та перспективи розвитку інтернет-маркетингу в Україні

Розглядається вивчення нових можливостей інтернаціоналізації маркетингової діяльності з використанням комп'ютерної мережі Інтернет в Україні. Досліджуються проблеми становлення та обґрунтування пропозицій для його подальшого розвитку.

Ключові слова: інтернет-маркетинг, інтернаціоналізація, інформаційний вибух, бізнес, мережа, інтернет-провайдери.

Сьогодні практично неможливо знайти навіть малу організацію у світі, яка не має свого представництва в Інтернеті. Розвиваються інтернет-магазини, інтернет-консультації, інтернет-аукціони. Деякі фірми дають змогу замовляти інформаційну продукцію або послуги через Інтернет та оплату кур'єром за фактом доставки. Інтернет впливав і продовжує впливати на формування й розвиток світового інформаційного співтовариства.

Інтернет-маркетинг з'явився на початку 1990-х років, коли текстові сайти стали розмішувати інформацію про товари. Інтернет-маркетинг сьогодні є одним з найперспективніших напрямів розвитку в Україні. Незважаючи на фінансову кризу та спад виробництва, саме ця сфера є такою, що динамічно розвивається в умовах кризи. На жаль, керівники українських компаній і підприємств загалом мало приділяють уваги цьому напрямку. На нашу думку, головна причина підприємницької інертності полягає в нерозумінні особливостей і перспективи інтернет-маркетингу та його впливу на розвиток бізнесу [3].

У зв'язку з цим особливої актуальності набуває вивчення нових можливостей інтернаціоналізації маркетингової діяльності з використанням комп'ютерної мережі Інтернет, ринок якого в Україні на даний момент перебуває в стадії розвитку. Таким чином актуальність даної роботи обумовлена, з одного боку, великою зацікавленістю до теми в сучасних умовах, з іншого — її недостатньою розробленістю. Розгляд питань, пов'язаних з даною тематикою, має як теоретичну, так і практичну цінність.

Питанням дослідження інтернет-маркетингу присвятили свої роботи такі зарубіжні вчені, як Піменов Ю.С., Мамікін А.А., Панкрухін А.П., Райбман М., Еванс Дж. та інші. Аналогічні проблеми піднімають вітчизняні вчені, зокрема

© Богачук І.Ю., 2013

© Теслюк О.Ю., 2013

Наукове видання

Вчені записки
Харківського інституту управління
Серія «Наука та практика управління»
Випуск № 34, 2013 р.

*Згідно з листом ВАКУ від 13.03.03 № 02-76-05/633
статті в науковому журналі
«Вчені записки Харківського інституту управління»
зараховуватимуться як апробації результатів
дисертаційних досліджень*

Коректор Р.А.Палій
Технічне забезпечення В.В.Лещенко
Комп'ютерна верстка та оригінал-макет Г.В.Бучакчинська
Оригінал-макет і тиражування виконані редакційно-видавничим відділом
Харківського інституту управління
Реєстраційне свідоцтво Серія ДК № 2037 від 12.02.2004 р.
Підписано до друку 02.04.2013 р. Формат 210 × 297 1/4 Друк RISO.
Ум. друк. арк. 21,5. Тираж 100 прим.
Замовлення № 196
Адреса редакції: 61013, м. Харків, вул. Шевченка, 24. Тел. 7-143-761.

За достовірність фактів, цифр, точність імен та прізвищ
несуть відповідальність автори матеріалів.
Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.